

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

O ante H

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

Officium, n. um. Qui libenter, vel probè officium seu benefici-
cium alicui exhibet, live qui obsequitur libèter & gratificatu-
cui debet. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall.
Qui fait valloier plaisir & service, serviable, diligent à faire son devoir.
Ital. Officio, gratioso, pronto à far piacere. Germ. Ein Amt
geiffen/dienstbar/wunderthig. Belg. Bedienstig. Hisp. Diligente
en la amidad. Polon. Ten ktery jest nad przyl oguie, pol. lufai. Vng.
Emborszei, dedmél minden nel tal tev. Ang. Friendlie, that is glade to
please of do his duety, servicable. Cic. Octavio: Hominem prudẽ-
tem, & officiosum cognosces. Idem pro Planc. Quos tu si fo-
dales vocas, officiosam amicitiam nomine iniquas crimino-
so. Idem Attic. lib. 13: Equidem si ex omnibus esset eligendum,
nec diligentem, nec officiosum faciliè delegissem Veltorio.
Idem ad Quint. Frat. lib. 1: Est ille quidem in me officiosis-
simus. & Vsurpatur aliquando in malam partem. Nam quum
olim Q. Attreinus defenderet reum libertinum, cui obijci-
batur quòd patroni concubinus fuisset, hac defensione usus
esse fertur: Impudicitia in ingenio crimen est, in seruo neces-
sitas, in liberto officium. Ex eo impudici & obsceni aliquan-
do Officiosi vocati sunt. & Officiosus dolor, à Cic. i. Tusc. di-
ditur, qui ex iusta causa suscipitur, & cujus probabilis ratio
reddi potest, *per ipse dicit.*

Officose, adverb. Temus dicitur, *ep. dicitur.* Gall. Censurablement, en
faisant son devoir, courtoisement, servicablement. Ital. Cortesemente, per
gentilezza. Ger. Dienstbarlich/steifig/istig/istig oder ampt hat. Hisp.
Diligentemete ad, cortesemente. Pol. Pol. usque. Vn. Tice, Te-
reat. Ang. Friendlie, docis, solie. Cic. ad Att. lib. 13: Que inimico
animo ferant, quò utriq; officiosè pareat. Idem de Amic. Quo-
rum plerique aut queruntur semper aliquid, aut etiam expro-
brant: eoque magis, si aliquid habere se putant quòd officio-
sè, amice, & cum labore aliquo suo factum queant dicere.

Officium, n. om. t. Quòd ad officiu pertinet, vel quòd de officio
trahit. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. De service. Ital. Officiale. Ger.
Bon dienst / zum dienst gehorig. Hisp. Cosa perteneciente al officio.
Pol. Wydzial. Vn. Tice noz. Ang. Belonging to duety or office. La-
tin lib. 6. Quid M. Tullius in suis Officialibus, nonne hoc idè
persuadet non esse omnino largiendum? & Officialis etiam
minister magistratus vocatur. Apud Sed jussit potestas officia-
lem suam magna severitudine coerceri.

Officina, p. en. prod. f. p. Locum in quo artifices opera faciunt
ab efficiendo dicta. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Ouvrier, officine, boutique.
Ital. bottega. Germ. Ein werckstat. Hispan. La tienda donde algo se
haze. Pol. Warstat. Vng. Maly. Angl. A shop, a ware house or
work house. Cicero tercia Philipp. Artorum officinas in urbe
videntis. Officina dicendi. Cic. de Clar. Orat. Exiit igitur iam
sensibus illis, quos paulò antè diximus, floccates: cujus domus
cunctæ Græciæ quasi ludus quidam patuit, atque officina di-
cendi. Idem 2. de Orator. Clarissima Rethoris officina. & Hinc
Officinator à Vitruvio lib. 6. pro fabro ponitur: Quum, iugiter,
subtiliter officinatoris probabitur exactio. Taberna verò ubi
aliquid venditur, quòd alibi factum sit: licet quandoque Offi-
cina pro taberna ponatur.

Offigo, p. is, xi, xii, act. t. Figo, [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Ticher
ou attacher contre. Ital. ficcare. Germ. Festsetzen. Hispan. Hincar.
Pol. przybijam. Vng. Altal. gyalom. Ang. To fix or fasten up. Plaut.
in Mostel. Sed ea lege, ut offigatur bis pedes, bis brachia.

Offirmo, as, act. p. Firmum propositum in animo habeo, &
quasi obfirmatè in te aliqua perfido. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. s'oblinter, s'opinaillier. Ital. Firmare, obfirmare. Ger. Stoff-
sch ewar in usq; darwider stellen / sich sperren. Hisp. Confirmarse en
mala significacion. Polon. Wzi przy maczys staci, zaladym sie. Vng.
Magamat meg kemeitem, meg alalkodom. Angl. To be obliuare and
wifful. Terent. Heavt. Age queso, ne tam offirmes te, Chreme.
Vide in Obfirmo.

Offlecto, Circum vel contrà flecto, *αποκλινα, ινομεντιν.* Plaut.
in Afin. At ego hinc offlectam navem.

Offoco, as, p. en. prod. Aquam in fauces ad sorbendum excipio.
[T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Gargariser. Ital. Gargarizzare. Germ. Gurgeln oder
esseln. Hisp. Hazer gargarismo. Pol. Dajac sic. Vn. Az. azamba vi-
ze vzeck. Angl. To gargill, or wash the mouth or throat. Quidam
non offoco, sed Offuco dicunt. Festus.

Offringo, is, act. t. ex ob & Frango. teretè proprium est, teste
Festo, quando iterum transverso sulco aratur. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Desfrayer, desfriser, rompre ce qui sa
aussi si rompu. Ital. Rompere le vello della terra. Germ. Werpwerch
mit dem pflug vber ein garten oder fahren / vnd die schotten zerbrechen.
Hisp. Arar al traves lo arado. Polon. Wyposiaw. Vngar. Keuerm,
feldes throm, kevezi ml zautom. Angl. To break in small peeces which
was broken before. Vario lib. 1. de Re rustice. cap. 32: Quum pro-
scidens, offringi oportet: id est, iterare ut frangantur glebæ.
Ibidem cap. 29: Rursum terram quum primùm arant, profcin-
dere appellant: quum iterum offringere dicunt: quòd prima
aratione glebæ grandes solent excitari: quum iteratur, offrin-
gere vo cant. Tertio quum arant, iacto semine, litare dicuntur.

Officiis, x, f. p. Fucus quo mulieres faciei candorem inducunt,
aut ruborem. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Bard, tromperie. Ital. Bal-
leto. Germ. Ein Weiber desichs oder farb / mit weiber se hennem
erdichtet farb machen. Hisp. Enganno. Polon. Niermsie mupia-
me. Vng. Kandzok orzom. Ang. Paynter that women use. Plaut.
in Most. Neque cerullam, neque inclinum, neque aliam
ullam officiam. & Per metaphoram autem accipitur pro sal-
lacia vel techna. Geil. lib. 14. cap. 1: Sed id prædicatorum atque
officiarum genus, &c. Rarius invenimus hoc nomen in
gulari numero.

Offusa, x, vide OFFA.
Offundo, dis, act. t. Circumfundo, obijcio, aspergo. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Esfandre quel qui liquer
sur ou par dessus. Ital. Getta d' intorno. German. Angessen / vnd
anfuchen. Bel. Omgieten / vnd onderem. Hisp. Vertorar en derrota.
Pol. Obliwam. Vn. Kirtel, bntem. Ang. To potter or sprike
any thing. Plautus in Trinummio: Admit animam mahi ag-
tudo. Staline tene me. 51. Viane aquam tibi petam &c. Quam
jam animam agebat, tum esse offusam oportuit. & Per me-
taphoram etiam dicimus, Offundere rei alicui caliginem, no-
ctem, tenebras: pro eo quòd offit obfcurate, vel obfcurare.
Cicer. pro Rose. Erant interea qui suis vulneribus mederentur
qui tanquam si offusa Reipubl. sempiterna nox esset, ut
iudant in tenebris, omnia que miserabant. Idem 3. Tustul. Hic
teror & hæc doctorem animis offusa caligo est.

Offusco, as, Obfusco, denigro, & quasi fuscum reddo. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Obscurer. Ital. Offuscare. Ger.
Schwarz vnd dunkel machen. Hisp. Embacar / descolorar. Pol. Posp-
niam. Vngar. Meg sicutem homaliofitem. Angl. To make darker
dark. Hist. lib. 12. de victorie gloriæ: Sevix macula
offuscaretur.

Oggannis, adis, *ogdian*, Latine numerus Octonarius.
Oggannio, oggannis, n. g. Occino, incolco, eadem ad fasti-
dium usque repeto. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Oupir
ceci ar-
reille de quelq; un, lay rompre les aureilles, & les faire de partie. Ital.
Cianciare. Germ. In die eodem bteamen / est fingit vnd sagen. Hisp.
Caunir. Pol. Toj przykroscia, petawozam. Vng. Azo haku vone-
mind vntelen azot bevelen. Angl. To chat, to whiffle in any rare and
teñ oftem. Plaut. in Afinar. Cui eūquam unam rem me licet-
meti præcipere fieri, quin centies eadem imperem atque og-
ganniam. Terent. in Phorm. Habet hæc ei, quòd dum vivat
que ad aurem ogganniat. In autem oggannire, Apul. lib. 2.

Oggero, tis, p. en. corr. *nenpign*. Intedo seu injicio. Plaut. Truc-
Vnus eorum aliquis oculum amice oggerit, dum illi agas.
Oggillari, d. p. Incedo. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. O-
mmier, aller. Ital. Caminare, andare. Germ. Dabst tessen. Hispan.
Andar con pompa, caminar. Polon. Tripiatat. Vng. tarok. Angl.
To walk, to go. Plaut. in Capt. Nisi cum pedibus didicisti og-
gillari gradu.

Oh, S. S. In notis antiquorum, Ossa hic sita sunt.

Oh, interjectio. [T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Oh.] Qua utimur, ubi ex intervallo
notos videmus, Comicis usitata. Terent. in Adelph. Oh qui
vocare! & Est etiam admirantis cum contemptu quodam.
Terent. in Andr. Oh, tibi ego ut credam furifer? & Aliquan-
do affirmantis vehementius. Terent. in Eynuch. Oh, qui ego-
met produxi. & Aliquando dolentis & reprehendentis.
Terentius in Heavt. Oh, iniquus es, qui me tanta possides. & Ali-
quando dolentis & deprehecosi. Plaut. in Cal. oh peri, Man-
fessò tencor miser. & Aliquando exultantis ob rem bene-
fiam. Plaut. in Mostel. Oh, probus homo sum. Idem in Mostel.
Oh oh, ocellus es meus tuus sum alumnus, &c. Oh oh oh oh,
ejulatione haud opus est, &c.

Ohè, f. è, *ohis*. Oh. Germ. Oba / oban / holla. Interjectio exul-
mantis & satietatem usque ad fastidium designat, & habet
modum imponere. Martial. libro 4: Ohe jam satis est, ohe
libelle.

Oho, Interjectio admirantis aliquid fieri repentè. Plautus in
Pæcul. Oho amabò, quid illud nunc properas? Aliquando est
agnoscentis cum gaudio particula Plaut. in Pseud. Oho Pseu-
machætoplacidus Pulus putas est ipfus. Budæus.

Ol, In notis antiquorum, Operas locavit.

Oliva, x, & Oliva, x, f. p. tam de fructu dicitur quàm de arbore.
[T] *naðhð þegun de nax, ðe þegun ðe ðe nax.* Gall. Olive, ou le fruit appelle
Ital. Oliva, frutto dell' olivo, oliva. Germ. Ein libaum oder desfrucht
barren / die libter. Hispan. Oliva, azeytuna. Polon. Olwa.
Vng. Olaj fa, olaj mag. Ang. An olive or olive tree. Vario lib. 2.
Georg. Sed truncis oleæ melius propagine vites, Respondent.
Idem 3. Aeglon. Incubens tereti Damò sic carpit olive. Vng. 1.
Georg. Adhis o Tegece, favens, oleque Minerva inventie. Vn.
lib. 13. cap. 32: Olcam si lambendo capra lingua congerit, de-
partitque